

Epinfo

Az aktív fekvőbeteg-ellátó
pont-prevalencia
vizsgálatának
(PPV) eredményei, 2013 261

Tájékoztatás szakmai
rendezvényről 267

Fertőző
betegségek
adatai 268

Epidemiológiai Információs Hetilap

HAZAI INFORMÁCIÓ

AZ AKTÍV FEKVŐBETEG-ELLÁTÓ INTÉZETEK REHABILITÁCIÓS ÉS KRÓNIKUS OSZTÁLYAIN 2013. ÉVBEN VÉGZETT, EGÉSZSÉGÜGYI ELLÁTÁSSAL ÖSSZEFÜGGŐ FERTŐZÉSEK ÉS ANTIBIOTIKUM-FELHASZNÁLÁS PONT-PREVALENCIA VIZSGÁLAT (PPV) EREDMÉNYEI

Az Európai Unió tagállamaiban 2012. évben aktív fekvőbeteg-ellátást nyújtó intézetekben lezajlott, egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések és antimikrobiális szerek felhasználására vonatkozó pont-prevalencia vizsgálatban (PPV) csak az aktív fekvőbeteg-ellátó osztályok vettek részt, az intézmények krónikus és rehabilitációs osztályai nem. Az OEK Kórházi járványügyi osztálya ezért kezdeményezte - elsősorban a pont-prevalencia vizsgálatban résztvevő kórházakban - **a krónikus és rehabilitációs osztályok** egészségügyi ellátással összefüggő fertőzéseinek és az antimikrobiális szerek felhasználásának pont-prevalencia vizsgálatát. A résztvevő intézmények kiválasztása nem random módon történt. A vizsgálatra 20 krónikus illetve rehabilitációs ellátást végző fekvőbeteg-ellátó intézmény részvételével, **2013. május 1. és 31. között** került sor az aktív fekvőbeteg-ellátó intézetekben végzett **Európai Pont-prevalencia Vizsgálat kérdőíveit, módszertanát és definícióit alkalmazva**. A vizsgálatba a 20 intézményből összesen 2 753 beteget vontak be.

A városi intézmények megközelítőleg a betegpopuláció felét (49,5%), a megyei intézmények a betegek 38,5%-át, a valamely klinikai szakterületre specializált intézmények a betegek 11,5%-át adták. Az ápoltak 37,9%-a krónikus belgyógyászati, 30,9%-a mozgásszervi rehabilitációs, 17,7%-a pszichiátriai, 5,6%-a tüdőgyógyászati, 4,7%-a kardiológiai, 1,5%-a sebészeti, 1%-a neurológiai, 0,7%-a egyéb ellátást kapott.

Az adatgyűjtés a kórházak által előre meghatározott forgatókönyv szerint, egy kijelölt osztályon, a kijelölt napon zajlott. Az adatgyűjtési tevékenységre az intézmények átlag 96 munkaórát fordítottak.

A vizsgálatba bevásztott ápoltak 1%-a a 18 év alatti, 45%-uk 26 és 65 év közötti, 54%-uk 65 évnél idősebb (25% 66-75 év közötti, 29% 76-99 év közötti) korosztályba tartozott. A bevásztott 2 753 beteg medián életkora 70 év volt.

A nemek szerinti megoszlás alapján a nagyobb arányt a női betegek (61,1%) képviselték.

A társbetegségek súlyosságának és a betegek belső rizikófaktorainak osztályozására alkalmazott úgynevezett „McCabe score” alapján a vizsgálatba bevont betegek 7,6%-a tartozott a „várhatóan egy éven belül halálos” kimenetelű, 62,2%-uk a „várhatóan nem halálos” kimenetelű betegcsoportba.

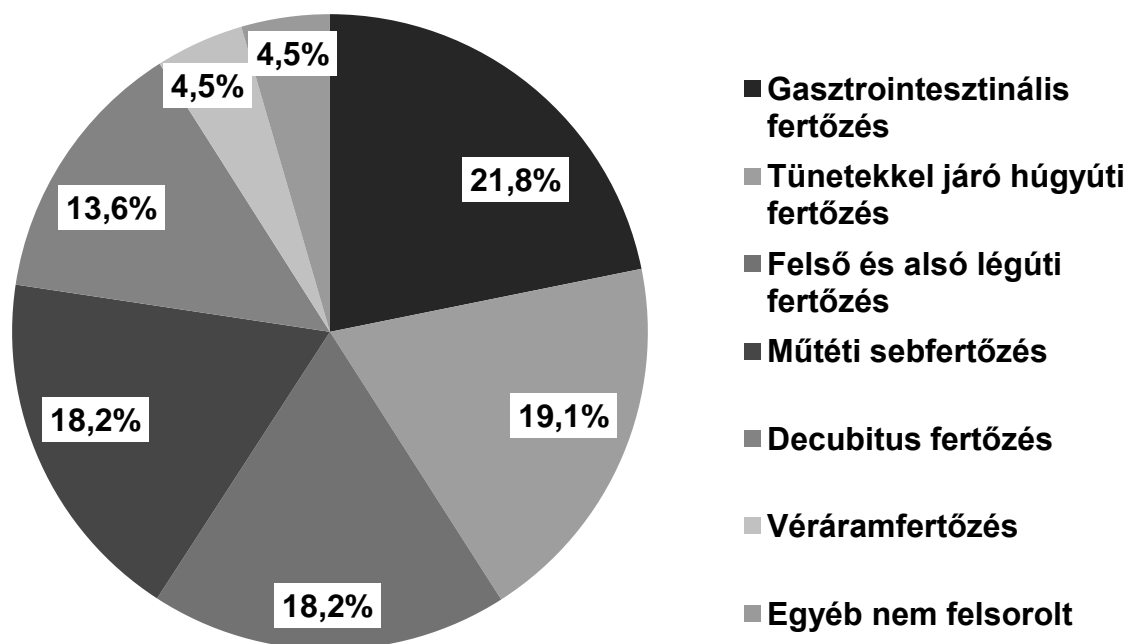
A krónikus és a rehabilitációs osztályok pont-prevalencia vizsgálata során összesen 111, egészségügyi ellátással összefüggő fertőzést derítettek fel.

Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzési arány átlagosan 4% (min: 0,2%; max: 35,7%; medián 4,6%) volt. A fertőzési arányok jelentős eltéréseket mutattak a betegellátás szakterülete szerinti bontásban vizsgálva: a neurológiai és a pszichiátriai ellátás esetén 1% alatti, a mozgásszervi rehabilitációs ellátásnál 1,8%, a kardiológiai ellátásnál 4,6%, a tüdőgyógyászati ellátásnál 5,2%, a krónikus belgyógyászati jellegű ellátásnál 6,2% és a krónikus sebészeti ellátásnál 35,7% volt a fertőzési arány.

A fertőzés klinikai megjelenési formája szerint a négy leggyakoribb fertőzés: a gasztrointesztinális fertőzés (21,8%), a tünetekkel járó húgyúti fertőzés (19,1%), a felső illetve alsó légúti fertőzés (18,2%) valamint a műtéti sebfertőzés (18,2%) volt. A gasztrointesztinális fertőzések 20,0%-át **Clostridium difficile** által okozott fertőzések adták.

1. sz. ábra

Az aktív fekvőbeteg-ellátó intézetek rehabilitációs és krónikus osztályain végzett pont-prevalencia vizsgálat során regisztrált, egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések gyakorisági megoszlása a fertőzés klinikai megjelenési formája szerint, 2013. május, (N=111)

Az egészségügyi ellátással összefüggő fertőzések tünetei az intézménybe történő felvételt követően, átlagosan 41 ápolási nap után jelentkeztek (minimum 6 nap, maximum 182 nap)

A **Clostridium difficile** okozta, gasztrointesztinális traktust érintő fertőzések megjelenéséig 44 ápolási nap (medián), a tünetekkel járó húgyúti fertőzések és a felső illetve alsó légúti fertőzések esetében 40 ápolási nap (medián), az egészségügyi ellátással összefüggő műtéti sebfertőzések esetében 28 ápolási nap (medián) telt el.

A 111, egészségügyi ellátással összefüggő fertőzés közül csak 18 ápolott (16,2%) esetén volt eszközhasználathoz köthető a fertőzés: 1,8%-ban perifériás érkatéterhez, 0,9%-ban centrális érkatéterhez, 10,8%-ban húgyúti katéterhez és 2,7%-ban légúti eszközhöz.

A fertőzések 62,2%-ában (69 fertőzés) történtek mikrobiológiai vizsgálatok. A leggyakrabban **Clostridium difficile** (40,0%), **Staphylococcus aureus** (16,4%), **Escherichia coli** (16,4%), **Proteus sp.** (10,9%), **Pseudomonas aeruginosa** (7,3%), **Klebsiella sp.** (7,3%) és **Staph. coag. neg.** (1,8%) mikroorganizmust izoláltak.

Antimikrobiális szert terápiás célból a kórházban (55,4%), a területen (34,9%) valamint a hosszú ápolási idejű intézményben (5,4%) szerzett fertőzés miatt kaptak a vizsgálatba bevont betegek (166 fő).

Az antibiotikum-terápia indoka 42,9%-ban felső, ill. alsó légúti fertőzés, 19,6%-ban gasztrointesztinális fertőzés, 14,1%-ban tünetekkel járó húgyúti fertőzés, 13,5%-ban egészségügyi ellátással összefüggő sebfertőzés volt.

A leggyakrabban alkalmazott antimikrobiális szerek: amoxicillin és enzim inhibitor illetve ciprofloxacin (12,0-12,0%), metronidazole (10,8%), vancomycin (7,8%), rifampicin (6,6%) valamint levofloxacin (4,2%).

Összefoglalás

A krónikus és rehabilitációs osztályok egészségügyi ellátással összefüggő fertőzéseinek prevalencia eredménye 4,0%. A fertőzési arány lényegében alig különbözik az aktív fekvőbeteg-ellátó osztályok pont-prevalencia vizsgálatán tapasztalt 4,5% prevalencia értéktől. A krónikus/rehabilitációs osztályok leggyakoribb egészségügyi ellátással összefüggő fertőzése a **C.difficile** által okozott fertőzés volt, hasonlóan az aktív osztályokon végzett vizsgálat eredményéhez.

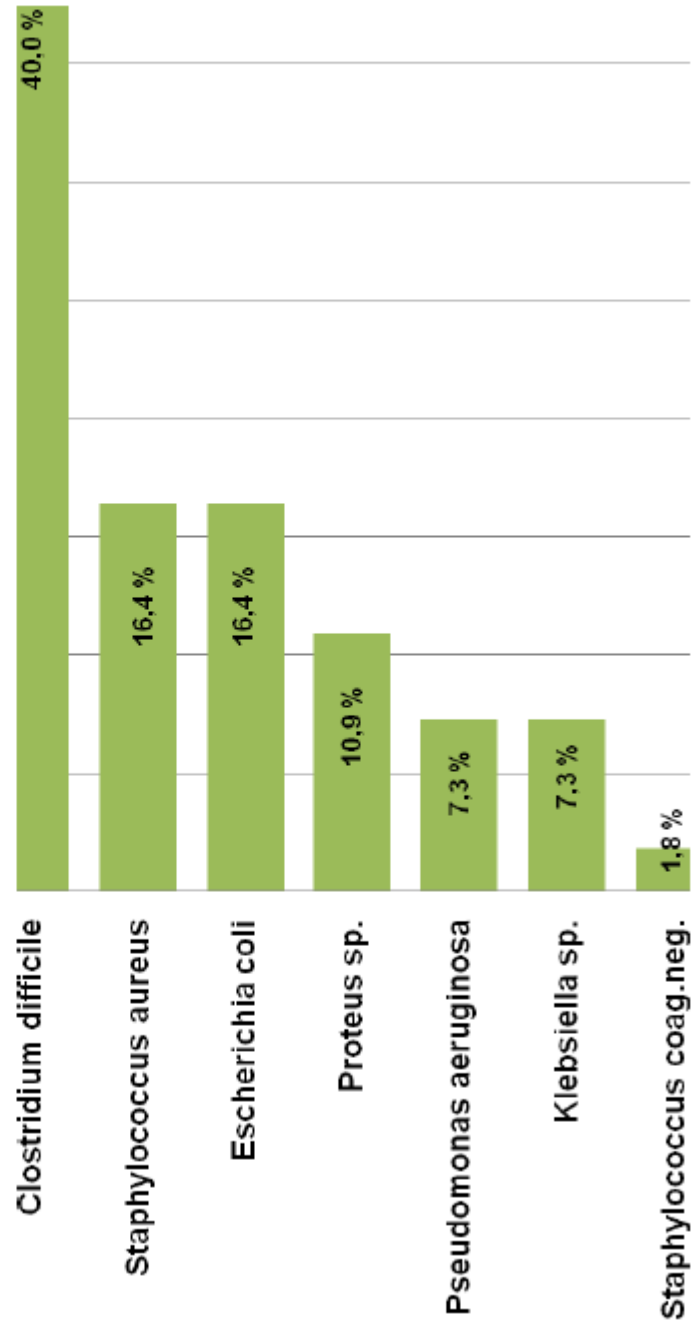
Az antibiotikum-felhasználás prevalenciája azonban lényegesen alacsonyabb a krónikus/rehabilitációs osztályokon (6,0%), az aktív fekvőbeteg-ellátó osztályokon mért 22,8%-hoz képest.

A vizsgálat során az is megállapítható volt, hogy a krónikus/rehabilitációs osztályokon az aktív fekvőbeteg-ellátó osztályokon végzett vizsgálatához képest alacsony az eszközök alkalmazásának gyakorisága és a mikrobiológiai vizsgálatok száma is.

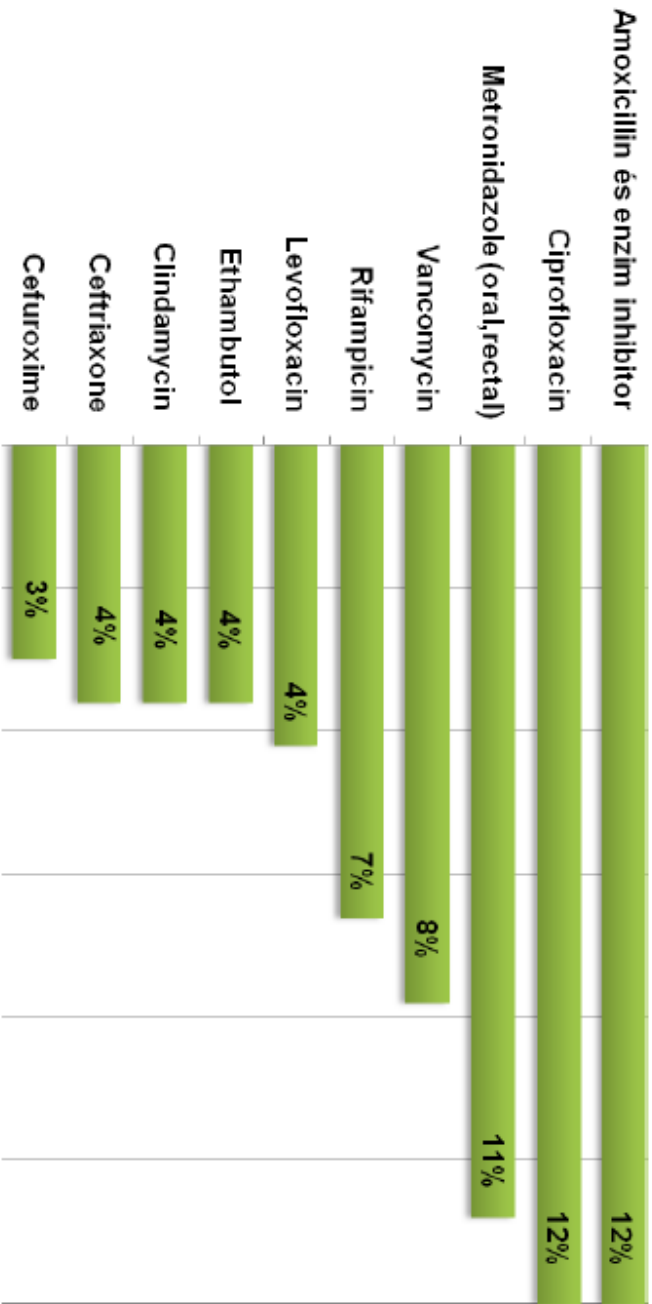
A tájékoztatást adta: Veress István koordinátor
Dr. Böröcz Karolina főorvos
Dr. Kurcz Andrea mb. osztályvezető
OEK Kórházi járványügyi osztály

2. sz. ábra

A leggyakrabban izolált kórokozók megoszlása az aktív fekvőbeteg-ellátó intézetek rehabilitációs és krónikus osztályain végzett pont-prevalencia vizsgálatban, 2013. május, (N=69)

Az aktív fekvőbeteg-ellátó intézetek rehabilitációs és krónikus osztályain végzett pont-prevalencia vizsgálat idején alkalmazott antimikrobiális terápiás szerek megoszlása gyakoriság szerint, 2013. május, (N=166)

3. sz. ábra

TÁJÉKOZTATÁS SZAKMAI RENDEZVÉNYRŐL

FOURTH EUROPEAN *DIROFILARIA* AND *ANGIOSTRONGYLUS* DAYS

(FEDAD)

2014. JÚLIUS 2-4., BUDAPEST

Részletes információ és a jelentkezési lap az OEK honlapján:

<http://www.oek.hu/oek.web?to=1781&nid=894&pid=1&lang=hun> vagy az

A Magyar Parazitológiai Társaság honlapján:

<http://www.parazitak.hu/?Rendezvenyek&pid=7>

HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2014. június 2-8.** közötti időszakban bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális bakteriális fertőző betegségek** járványügyi helyzete az évszaknak megfelelően alakult. A **salmonellosis** megbetegedések száma a harmadával emelkedett ugyan az előző héthez képest, de nem haladta meg sem az aktuális heti, sem a 2008-2012. évek azonos hetére számított középértéket. A megbetegedések ötöde Pest megyében került a nyilvántartásba. A **campylobacteriosisok** száma kissé csökkent, Budapesten észlelték a legtöbb (22%) megbetegedést.

A 23. héten az előző heti 230-ról 119-re csökkent a **rotavírus-gastroenteritisek** száma.

A héten **négy új közösségi gastroenteritis járványt** jelentettek, két eseményt kórházból. A betegszám egy eseménynél sem ért el tömeges méretet.

Terület megnevezése (megye)	Közösség	Járvány kezdete	Exponáltak	Betegek	Kórházi ápoltak	Etiológia
				száma		
Szabolcs-Sz.-B.	kórház	04.28.	251	25	.	Cl.difficile
Nógrád	kórház	05.17.	28	3	.	Cl.difficile
Fejér	munkahely	06.02.	178	25	0	folyamatban
Veszprém	időotthon	06.03.	167	14	0	folyamatban

Fejér megye egyik munkahelyén június 2-5. között **25** fő betegedett meg hányinger, hányás, hasmenés tünetekkel. Kórházi ápolásra nem volt szükség. Az expozíciónak 178 fő volt kitéve. A megbetegedések étel-miszer eredetét az eddigi járványügyi vizsgálatok nem támasztották alá. A jelentés írásáig a nyolc, vizsgálatra érkezett székletminta közül **egy** bizonyult **rotavírus**-pozitívnak. Mind a bakteriológiai, mind a virológiai vizsgálatok még folyamatban vannak.

A bejelentett **heveny fertőző májgyulladások** száma a héten 29-ről 19-re csökkent. **10** megbetegedést **HAV** okozott, egy esetet **HBV** okozott, háromnak a hátterében **HEV**- fertőzés állt.

A **légúti fertőző betegségek** közül a **varicella** megbetegedések száma kis mértékben, de tovább csökkent, a **scarlatináé** alig emelkedett. Védőoltással megelőzhető fertőző betegség gyanúját nem jelezték.

Az **idegrendszeri fertőző betegségek** csoportjában öt **meningitis purulenta** megbetegedést regisztráltak a héten. Egy-egy eset háttérében **Escherichia coli** illetve **B szerocsoportú Neisseria meningitidis** állt. A **három** regisztrált **meningitis serosa** közül kettő etiológiája ismert: **herpes simplex** illetve **Epstein-Barr vírus** volt a kórokozó.

A 23. héten megduplázódott (31) a nyilvántartásba vett **Lyme-kór** megbetegedések száma, de még mindig csak kétharmadát tette ki a megfelelő medián értékének.

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

23/2014. sz. heti jelentés (weekly report)

2014.06.02 - 06.08.

Betegség Disease	23. hét (week)			1 - 23. hét (week)		
	2014.06.02 - 2014.06.08.	2013.06.03 - 2013.06.09.	Medián 2008-2012	2014.	2013.	Medián 2008-2012
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	-
Paratyphus	-	-	-	* 1	-	-
Botulizmus	-	-	-	3	# 3	3
Salmonellosis	97	95	105	# 1627	1809	1600
Dysenteria	-	-	1	4	28	25
Pathogen E. coli által okozott megbet.	6	3	●	# 31	21	●
Campylobacteriosis	207	185	146	# 3368	# 2704	2000
Yersiniosis	1	-	1	33	42	34
Rotavírus-gastroenteritis	119	●	●	5467	●	●
Hepatitis infectiosa	20	13	6	# 545	# 467	161
AIDS	-	2	1	25	30	12
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	1	-	-	8	7	6
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	-	3	-	8	16	5
Scarlatina	73	74	71	1445	1447	1839
Morbilli	-	-	-	2	# 3	2
Rubeola	-	-	-	3	3	9
Parotitis epidemica	-	-	-	15	18	27
Varicella	1044	772	1148	20478	24770	25124
Legionellosis	1	4	1	18	21	16
Meningitis purulenta	5	2	6	# 112	120	127
Meningitis serosa	3	3	2	35	27	27
Encephalitis infectiosa	-	# 2	3	29	# 33	36
Creutzfeldt-J. betegség	-	-	-	7	4	13
Lyme-kór	31	35	48	139	185	279
Listeriosis	2	-	-	23	6	4
Brucellosis	-	-	-	-	-	-
Leptospirosis	-	1	-	1	4	3
Ornithosis	-	-	-	27	# 9	8
Q-láz	# 3	12	-	# 26	123	20
Tularemia	-	-	-	13	5	9
Tetanus	-	-	-	-	1	1
Hantavírus-nephropathia	-	-	●	1	-	●
Vírusos haemorrh. láz*	-	-	●	6	6	●
Malária*	-	-	-	7	-	2
Toxoplasmosis	1	1	3	44	33	46

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

(*) Importált esetek - Imported cases

(#) Importált esetekkel együtt - Reported cases included both indigenous and imported cases

(●) Nincs adat - No data available

A statisztika készítés ideje: 2014.06.10.

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTERIUMA

MINISTRY OF HUMAN RESOURCES

A tárgyhéten rögzített fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
 Cases of notified communicable diseases recorded current week in Hungary (+)

23/2014. sz. heti jelentés (weekly report) 2014.06.02 - 06.08.

Terrület (Territory)	Salmonel- losis	Campylo- bacteriosis	Rotavirus- gastroenteritis	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Rubeola	Meningitis purulenta	Meningitis serosa	Enceph. infectiosa	Lyme-kór
Budapest	11	45	15	8	27	235	-	-	-	-	1
Baranya	3	5	-	-	-	17	-	-	-	-	-
Bács-Kiskun	3	8	4	-	3	85	-	-	-	-	-
Békés	1	3	4	-	-	27	-	1	-	-	-
Borsod-A.-Z.	8	14	8	2	4	158	-	-	1	-	3
Csongrád	3	23	2	1	-	72	-	-	2	-	4
Fejér	5	10	16	1	3	20	-	-	-	-	-
Győr-M.-S.	8	11	7	-	3	33	-	2	-	-	3
Hajdú-Bihar	6	16	11	-	1	36	-	-	-	-	1
Heves	-	6	-	1	-	38	-	-	-	-	-
Jász-N.-Sz.	7	18	8	-	1	86	-	1	-	-	1
Komárom-E.	1	5	4	1	8	27	-	-	-	-	2
Nógrád	10	5	3	-	-	16	-	-	-	-	8
Pest	19	11	9	5	6	85	-	1	-	-	2
Somogy	3	4	7	-	-	6	-	-	-	-	-
Szabolcs-Sz.-B.	-	2	-	1	1	11	-	-	-	-	1
Tolna	1	4	3	-	-	19	-	-	-	-	-
Vas	2	9	2	-	15	22	-	-	-	-	3
Veszprém	4	3	2	-	1	13	-	-	-	-	-
Zala	2	5	14	-	-	38	-	-	-	-	2
Összesen (Total)	97	207	119	20	73	1044	-	5	3	-	31
Előző hét (Previous week)	73	#224	230	#29	66	1066	-	-	-	-	15

(+) Előzetes, részben tisztított adatok - Preliminary, partly corrected figures

A statisztika készítés ideje: 2014.06.10.

Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt Intézetünk a **Centers for Disease Control and Prevention**-nal együttműködve, a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat révén indíthatta el 1994-ben.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;

www.antsz.hu/oek

az **ÁNTSZ** dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

Elektronikus Epinfo-hírlevélre történő feliratkozás: epiujzag@oek.antsz.hu

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma: oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Megbízott országos tisztifőorvos:

Dr. Paller Judit

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: Dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: Dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: Dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: Dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: Dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Báder Mariann

ÁNTSZ OTH Kommunikációs főosztály Nyomda

Csoportvezető: Novák Anikó

ISSN 2061-0947 (Nyomtatott)

ISSN 2061-0955 (Online)